

Det kongelige nærings- og fiskeridepartement

23.02.2016

Supplerende høring om «nye bestemmelser i regelverket om offentlige anskaffelse»

Bygningsgruppen i Bergen har dessverre ikke levert høringssvar til «Supplerende høring om «nye bestemmelser i regelverket om offentlige anskaffelse» innen høringsfristen. Dette beklager vi sterkt. Vi håper likevel at våre innspill vil tas med i betraktningen under utarbeidelse av endelig regelverk.

De fleste seriøse håndverksbedriftene i Bergensregionen er organisert gjennom Bygningsgruppen i Bergen Næringsråd. Bygningsgruppen i Bergen, som organiserer elleve laug, herunder de tradisjonelle håndverksfagene, i Bergensregionen og representerer ca. 300 bedrifter.

Bygningsgruppen og Bergen Næringsråd var blant de aller første i landet som tok initiativ til lærlingeklausul ved offentlige innkjøp. Det var derfor også naturlig at Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune høsten 2014 benyttet Bygningsgruppens dag til førstegangs offentliggjøring av at de ville innføre en slik klausul, ved hhv daværende ordfører og fylkesordfører.

Bygningsgruppen nærer en stor bekymring for fremtiden til håndverksfagene. Seriøse håndverkere er under press fra flere hold. Svart arbeid griper om seg og truer fagenes fremtid. For hvem skal lære opp nye generasjoner håndverkere, hvis vi lar kriminelle ta over privatmarkedet? Det er i overkant naivt å tro at de som organiserer og utfører svart arbeid påtar seg det samfunnsansvaret det er å lære opp ungdommer.

40 prosent av all omsetning i byggebransjen er fra offentlig innkjøp. Dette er et viktig marked og samtidig en mulighet til å sikre opplæring og seriøsitet. Vi mener at en effektiv og presis lærlingeklausul er et av flere effektive grep myndighetene kan ta i bruk i kampen mot svart arbeid og i kampen for å fremme et seriøst arbeidsliv.

Vi viser til Nærings- og fiskeridepartementets brev av 07.12.15 med høringsnotat, vedrørende nye bestemmelser i ny forskrift om offentlige anskaffelser og ny forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene. Vi vil i denne sammenheng konsentrere oss om krav til begrensning av antallet ledd i leverandørkjeden for bransjer med særlige utfordringer med arbeidslivskriminalitet. Bestemmelsen om to leverandørledd er foreslått inntatt i ny forskrift om offentlige anskaffelser og ny forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene.

I regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet som ble fremlagt 13.01.2015, foreslås det å innføre «en hjemmel i regelverket for offentlige anskaffelser for å kunne begrense kontraktskjeder i bransjer hvor det er særskilte utfordringer». Bruk av lange leverandørkjeder er særlig utbredt i bygge- og anleggsbransjen og gir rom for regelbrudd som det krever mye arbeid for å avdekke. En regelfesting av begrensning av antall ledd i leverandørkjeden hilses derfor velkommen.

Læringsklausulen som Bergen kommune innførte høsten 2014, med tilpasninger og endringer høsten 2015, inneholder krav for bygge- og anleggskontrakter som i stor grad sammenfaller med departementets forslag, men på noen punkter går den litt lenger. I klausulen, vedtatt av Byrådet i Bergen høsten 2014 heter det blant annet:

«I alle kontrakter om bygge- og anleggsarbeider for Bergen kommune skal det fremgå at det aksepteres maksimalt to nivåer med underleverandører under hovedleverandøren. Der hvor hovedleverandør er en fagspesifikk virksomhet, skal det tillates maksimalt ett nivå med underleverandører.

Krav til lærlinger i leveransene fra byggenæringen (entrepriser og rammekontrakter) må løses i en sammenheng med antall leverandørledd. Dette er i samsvar med regjeringens signaler når den viser til at det i tillegg til å begrense antall leverandørledd, også "stilles krav om at leverandører til det offentlige som hovedregel skal ha lærlinger". Med «fagspesifikk virksomhet» menes typisk slike virksomheter som en totalentreprenør kan tenkes å hyre inn som underentreprenører, som f.eks. elektroentreprenør, rørlegger eller anleggsgartner. Dette er en naturlig konsekvens av at hovedleverandør i leverandørkjeden tilnærmet alltid er å forstå som fagspesifikk i bygg- og anleggsoppdrag.

Vi hadde ideelt sett ønsket oss at departementets forslag la opp til tilsvarende regelverk. I denne sammenheng er det imidlertid viktig at departementet avklarer handlingsrommet kommunene har for å fastsette lokale retningslinjer som er strengere enn departementets forslag til forskriftsbestemmelse. Dette er viktig for å sikre at de kommunale læringsklausulene som allerede er innført i Bergen og flere omegnskommuner, ikke må reverseres og løses opp.

I høringsforslaget legges det opp til en begrensning nedad for krav om av leverandørledd ved offentlige anbud, til kontrakter under 1,9/1,55 millioner kroner i klassisk sektor og 3,1 millioner kroner eks mva i forsyningssektoren. Bygningsgruppen i Bergen viser til at seriøse aktører og lange kjeder med underleverandører erfaringsmessig er minst like utbredt i forbindelse med mindre kontrakter. Begrensning av antall leverandørledd er et viktig tiltak for heving av seriositeten i bransjen og bør derfor gjelde alle bygg- og anleggskontrakter.

For Bygningsgruppen

For Bergen Næringsråd

Magnus Thunestvedt – styreleder

Krister Hoaas – næringspolitisk rådgiver